

Передплата і пересилання:
поштамт ULM - Donaui
Виходить двічі на тиждень:
у середу і суботу.

Дозволені: Authorized by European
Com. Civil Affairs Division - APO 757
- AG 383.7 - GEC-AGO - 14. July 1947

Гроші пересилати: Bankkonto
Nr. 01714 Bayerische Hypotheken-
und Wechselbank, Filiale Neu-Ulm.
Ціна на місяць з поштовими
витратами 8RM. Часопис висилає-
ться після одержання грошей.

Українські Вісті

Ціна - Preis 1.-
UKRAINISCHE ZEITUNG
Verlags- und Versand-
postamt: ULM (Donaui)
Erscheint zweimal wöchentlich:
Mittwoch und Samstag
Lizenz: Authorized by European
Com. Civil Affairs Division - APO 757
- AG 383.7 - GEC-AGO - 14. July 1947
Zahlungen:
Bankkonto Nr. 01714 Bayerische Hypo-
theken- u. Wechselbank, Fil. Neu-Ulm
Bezugspreis: Durch Postbezug im
Monat RM 8.-, ausschl. Zustellgebühr.
Das Abonnement ist im Voraus zahlbar.

Суббота, 7 лютого, 1948 р. — Число 12 (164) Рік IV

Samstag, 7. Februar 1948 — Nr. 12 (164) Jahrgang IV

2,5 мільйони страйкарів у двозонній

БАД НАВГАЙМ (Дена). 4 лютого. Приблизно 2,5 мільйони робітників і службовців у британській зоні та Вюртемберг-Баден на знак протесту проти харчової ситуації розпочали у вівторок о 0.00 год. 24-годинний страйк. У британській зоні, де страйкували 1,5 мільйона службовців, припинили свою працю всі бюра, ресторани, театри, кіно, банки й установи страхування. Одне транспорт функціонував далі. Зате у Вюртемберг-Бадені страйк був майже 100-відсотковий. Весь залізничний рух припинився. Курсували тільки альянтські поїзди. Крім того, працювали ще також життєво-важливі галузі промисловості, як от електростанції, газові заводи і водянні станції.

Харчова ситуація в Югославії

ЗАГРЕБ (ВА.). 2 лютого. Часопис "Весник" сповіщає про пообіцяння харчових карток усіх осіб, які не виконують жадної корисної роботи. Надалі харчові картки видаватимуть лише тим, що працюють, дітям і деяким особам, які мають на це право під спеціальним оглядом.

Всі інші споживачі будуть змушені харчуватися з недавно заснованого відкритого вільного ринку з його високими цінами. Селяни не одержуватимуть ніяких харчових карток, але натомість, що правда, одержуватимуть нормовані харчові продукти за державними цінами і саме в тому співвідношенні, в якому вони продаватимуть державі — так само за державними цінами — свої лишки.

Побоюються громадянської війни в Індії

Після вбивства Ганді — Викрито змову проти індійського уряду — В Сураті „Магасаба“ припинила своє існування

БОМБЕЙ (Рейтер). 2 лютого. Міністер закордонних справ Пакістану Магоммед Зафрулла-Хан, що перебуває тепер у США, звернувся до всіх індійських провідників із закликом докласти усіх зусиль, щоб унеможливити нову громадянську війну, яка загрожувала Індії в наслідок вбивства Ганді. Смерть Магатами Ганді означає, на його думку, для Індії кінець однієї ери і важко тепер сказати, як обернуться події надалі.

Крайня партія „Магасаба“ в Сураті, до якої належав убивця Ганді Натурат Вінак Голзе, сама припинила своє існування. В партійному архіві поліція знайшла плян убивства Ганді. На цій підставі заарештовано трьох промисловців. У багатьох місцевостях населення зруйнувало приміщення цієї партії.

Генеральний секретар партії Асуготш Лагірі заявив, що його партія висловлює жаль з приводу вбивства Ганді. Він назвав убивцю фанатиком, що діяв з власних мотивів. За словами секретаря, цей нещасливий випадок — це бажана для партії Конгресу нагода позбутися своєї суперниці. Партія „Магасаба“ нараховувала 400 тис. членів з кіл браманів і середніх класів.

У Санглі, місцевості, де народився вбивця, вчора тисяча осіб почала палити і грабувати. Спалено 50 будинків, в тому числі найбільшу ткацьку фабрику в усій околиці і багато крамниць.

У північній частині міста Бомбею дійшло до важких заворушень. Поліція відкрила вогонь і заарештувала 70 осіб. Заступник індійського міністра-президента Сардар Вал-

Обмін дипломатичними нотами між СРСР і США

МОСКВА (Дена-Рейтер). 2 лютого. Останніми днями Советський Союз передав американському урядові через свого посла в Вашингтоні декілька протестаційних нот. У них висловлюється протест: 1) Проти перебування американських воєнних кораблів в італійських водах і портах. Це розцінюється з советського боку як порушення мирної угоди з Італією; 2) проти діяльності американської військової місії в Ірані (мовляв, це загроза кордонам СРСР) і 3) проти того, нібито американські літаки стежать за советським судноплавством на Жовтому та Японському морях.

За повідомленням французької пресової агенції АФП, італійський уряд сповістив советському урядові про те, що це лише справа самої Італії — протестувати чи ні проти присутності чужоземних кораблів в італійських водах. А втім, американський уряд і так попрахав спочатку на це дозволу. З приводу советського протесту проти американської військової місії в Ірані московська „Правда“ твердить, що американські військові відіграють в Ірані вирішальну роль.

ВАШІНГТОН (Ндф). 4 лютого. Американський уряд відхилив советську ноту, яку спрямована проти перебування американських воєнних кораблів в італійських водах.

У ноті відповіді США говориться, що з'єднання американської флотії перебувають в італійських водах на знак „доброї волі і дружби, що зв'язують Італію і США.“ Італійський прем'єр-міністр де Гаспері так само висловив недавно задоволення з приводу присутності американських кораблів в італійських водах.

Советське обвинувачення — нібито США допомагають Іранові укріплювати іранські північні кордони проти СРСР — представник американського міністерства закордонних справ на одній пресовій конференції відкинув як неправду, як „цілковите перекручення фактів“. У дипломатичних колах Вашингтону гадають, що советська нота, перелашта іранському урядові, є скорше частиною початого Москвою дипломатичного наступу проти США, ніж прямим нападом на уряд Ірану. В процесі цього наступу Савети протестували вже проти американського повітроплавства на Далекому Сході, а також проти відновлення використання одного аеродрому в Триполітанії, що перебуває під британським управлінням.

Гадають, що відтепер сфери впливу Советського Союзу і США сходяться вздовж лінії, що проходить через Середземне море, а далі вздовж південного кордону Советського Союзу через Азію аж на Далекий Схід, щоб кінчатися десь, очевидно, аж у Полярному колі.

В лондонських дипломатичних колах здають собі ясно справу в тому, що Советський Союз не залишить не випробуваною жадної можливості, аби тільки значно поширити свій вплив на Іран. Советський Союз посилається весь час на советсько-іранський договір 1941 р. В теперішній вигідній угіді Ірану з США він вбачає пору-

шення цього договору. Такі висловлювання в советській ноті на думку цих кіл, звісно не означають, що можна сподіватися початку безпосередньої акції Советського Союзу в Ірані.

Але факт залишається фактом, — так зазначають у політичних колах Лондону, — що Іран займає неприємне становище діткливої буферної держави у центрі щораз більшого світового напруження між Сполученими Штатами і Советським Союзом. Нафтові багатства Ірану і його тепловодні порти — це насамперед те, що надає цій країні її особливої політичної ваги. Отже, треба рахуватися з тим, що Іран також і надалі залишатиметься об'єктом сильного дипломатичного тиску.

Обговорюють британську пропозицію

ПАРИЖ (Рейтер, ГА). 2 лютого. Французьке міністерство закордонних справ вивчає тепер текст британського проекту союзного договору, що його уряди Франції й Англії кожен зокрема запропонують країнам Бенелюксу.

Про зміст проекту договору досі ще нічого не повідомлено. Однак, він напевне буде тісно зв'язаний з умовами британсько-французького договору в Дюнкерку, за винятком одного питання. А саме, тоді як англо-французький пакт запляновано насамперед, як засіб оборони проти можливої нової агресії з боку Німеччини — запропонований договір п'яти держав зупинятиметься, очевидно, на цьому пункті менше.

За причину цього дипломатичні спостерігачі вважають залучення Західної Німеччини до Маршалового плану і можливість приєднан-

Перед підписанням румунсько-советського пакту

БУКАРЕШТ. 2 лютого. Румунська урядова делегація на чолі з прем'єр-міністром Гроза вирушила літаком до Москви. Рішення вислати цю делегацію винесено лише за 24 години до від'їзду делегації. До цієї групи приєднується торговельна делегація на чолі з міністром фінансів, що вже перебувають у Москві. Сповіщають, що буде укладено советсько-румунську торговельну угоду на зразок тієї, що вже підписана між Советським Союзом і Польщею.

МОСКВА (Ндф). 4 лютого. За повідомленням з советської столиці, румунський міністер-президент Гроза, що прибув з урядовою делегацією до Москви, підпише з Советським Союзом пакт про дружбу і взаємодопомогу. Як відомо, такі угоди з Советським Союзом уже уклали Польща, Чехо-Словаччина і Югославія.

Питання валютної реформи в Німеччині

Плянів, а також контрпропозицію маршала Соколовського. З огляду на конфіденціальний характер засідання подробиць не додано, але губернатори погодились обмірковувати це питання далі на наступному засіданні 10 лютого.

За поясненням американського представника, багато місця займало питання, чи мають право альянтські офіцери брати участь у засіданнях німецьких партій у Берліні. Приводом до таких розмов став інцидент на зборах ЦДУ (християнсько-демократичного союзу) 11 грудня, де

за наказом росіян два британські офіцери були змушені залишити засідання Головного комітету ЦДУ. Британський офіцер Робертсон запропонував, щоб комендантура Берліну опрацювала постанову, згідно з якою всі збори німецьких партій мали б підлягати наказам комендантури. Генерал Клей домагався не давати альянтським офіцерам і службовцям дозволу відвідувати німецькі партійні збори в Берліні. Маршал Соколовський відповів, нібито альянтські окупаційні держави не мають права бути присутніми на зборах, що мають вагу лише для політичних партій російської зони. Генерал Кеніг вважає за доцільне, щоб альянтська комендантура виносила рішення в кожному окремому випадку. Генерал Клей звернув потім увагу на те, що американська окупаційна влада в Берліні має ті самі права, що й кожна окупаційна влада; ті збори ЦДУ були не тільки зустріччю ЦДУ східної зони, а зустріччю ЦДУ східної зони і Берліну.

На наступному засіданні 10 лютого, крім валютної реформи, обговорюватиметься також питання роззброєння і ліквідації німецьких важливих під воєнним оглядом споруд.

Свідчення вбивці

НЬЮ-ДЕЛІ (ЮП). Годзе, вбивця Ганді є редактором крайнього індійського часопису „Нація“, що виходить у Пуні і виступає за войовничу поставу супроти Пакістану, придушення мусульман в Індії і відновлення індуської ортодоксії. Вбивця сказав, що ще 20 січня він плянував з п'ятьма іншими змовниками вбити Ганді. Але не було змоги здійснити цей намір. Після цього всі шестеро ухвалили, що кожен зокрема пробуватиме вчинити замах на Магатму. Вбивця відмовився назвати імена співзмовників.

РАНГУН (АП). Вбивство може спричинитися до пожвавлення комунізму в Індії, — сказав колишній міністер президент Бірми Ба Мев.

Широко розгалужена змова

НЬЮ-ДЕЛІ (Ндф). 3 лютого. В Бомбей заарештовано приблизно 20 осіб, яких підозрюють, що вони не тільки готували вбивство Ганді, а й плянували змову проти інших провідних членів індійського уряду. Поліційні чинники почали розслідування в усіх частинах Індії і гадають, що вони натрапили на слід широко розгалуженої по всій країні змови, нитки якої ведуть до західної Бенгалії і східного Пенджабу.

В недію в Нью-Делі індійський кабінет зібрався на спеціальне засідання.

Американсько-італійський договір

РИМ (Дена-ІНС). 3 лютого. Італія і Сполучені Штати підписали в понеділок, терміном на 10 років, договір про дружбу, торгівлю і судноплавство. Договір підписано в італійському міністерстві закордонних справ графом Сфорца. Щоб договір став чинним, його має ратифікувати американський сенат більшістю двох третин голосів. Посол Дан назвав договір історичним документом, тоді як керівник італійської делегації вбачає в договорі доказ американського довіря до італійського народу.

Агенція ОАНС повідомила, що договір охоплює такі пункти: митні взаємини, обмін девізів, іміграційні квоти, торгівля, повітряний транспорт, пільгові тарифи, захист громадян обох країн. Далі угода містить так званий параграф про найбільш привілей, згідно з яким кожна договірна сторона зобов'язана надавати іншій такі самі права, як будь-якій третій державі. Це перший такого характеру договір, що його по закінченні війни уклали США з європейською нацією.

В. БРАВН

Демократія мусить боронитися

(„Time and Tide“)

Освальд Мослі (провідник фашистів) заявив, що в цьому році він утворює нову партію... Програма нової партії залишається тією такою, що й у колишніх британських фашистів перед війною. Вона антисемітська, вимагає знищення комуністів і утворення однопартійної держави...

Фашисти провокують жидів і комуністів, а ці останні відповідають зустрічними нападами. Боротьба загрожувала далішим поширенням і кінцею-кінцем до неї буде втягнуто великі маси населення. Обидві сторони—фашисти й комуністи—дуже добре це розуміють. Техніка було вироблено й випробувано вже в декількох країнах, і як фашисти, так і комуністи виграли на цьому. Легко сказати, що спокійні й лояльні маси населення можуть бойкотувати обидві сторони. Людська натура така, що не важко передбачити наслідки. Досить тільки побачити, як в якомусь барі (ресторані), де почнуть битися двоє, за кілька хвилин майже вся компанія вступає в боротьбу.

Фашисти хочуть задушити комуністів. Комуністи вимагають від уряду задушити фашистів. Моя ж позиція дуже проста: треба задушити обох і задушити негайно.

Хто має подібні наміри, того відразу ж назвуть ворогом демократії. Якщо демократію уявляти собі лише як формулу, як мертве і статичне явище, то це обвинувачення було б справедливим. Але це, мовляв, заперечення демократії—заборонити свободу слова або ставити поза законом політичні організації. Вольтер якось висловився: „Я проти того, що ви говорите,

але я ціною свого життя боронитиму ваше право це говорити“. Проте, не боючись, що мене визнають за ворога демократії і свободи слова, я повторюю: я хотів би задушити як комунізм так і фашизм, при чому хотів би зробити це негайно.

Аргументи, що нібито недемократично душити політичні організації, хоча б вони, як фашисти і комуністи, загрожували перетворити Британію в арену кривавої боротьби, є безнадійною психічною плутаниною. Я хочу дати докази цього.

Припустимо, що в Британії існує організація, мета якої—пропаганда, а згодом фактичне здійснення таких речей, як пожежі, насильства, вбивства. До того ж члени цих організацій впевнені, що їхні дії навіть корисні для суспільства... Чи знайшовся б тоді хто такий дурний, щоб став доводити, що втручання в діяльність цих організацій є брутальним порушенням демократії права і свободи слова? Без жадної дискусії ці організації були б задушені, як загроза суспільству.

Я не хочу сказати, що комуністична чи фашистська партія пропагують пожежі, насильства чи вбивства, хоч чимало подібних дій вони вже мають в своєму „активі“. Але я стверджую, що фашистська і комуністична діяльність призводять до цих наслідків. Це ж їх робота: криваві вуличні сутички, паралізуючі політичні страйки, громадянська війна, революція. Ані фашисти, ані комуністи не мають права протестувати, коли вживається заходів, щоб запобігти їхнім акціям, і виправдуватись, мовляв, ці протидії

антикомуністичні. Посилання на демократію і свободу слова неприпустиме з боку тих, що саме мають намір при першій нагоді здушити демократію і свободу.

Протягом всієї історії були люди, що з тої чи іншої причини намагались зрадити свою країну і шляхом насильства руйнувати встановлені інституції... Зрадників знищували. Демократія не ставила питання про свободу, коли справа йшла про зраду.

Нині справа йде не про зраду будь-якої поодинокій людині, чи маленькій групі конспіраторів, а про значну більшість людей, що організовані в партії. ЗРАДА НЕ ПЕРЕСТАЄ бути зрадою і тоді, коли вона робиться не таємно, а відверто. Яка мета цих зрадників? Вони намагаються підкорити інтереси своєї країни інтересам чужої сили. Вони намагаються знищити демократичні свободи і заснувати бандитське панування однієї партії. Вони намагаються перебрати владу, але утворивши свій уряд, вони мають на меті відразу ж придушити можливість будь-якої критики з боку опозиції. Характеристичною ознакою діяльності будуть насильства, ув'язнення, тортури і катування. Якщо це так, то демократія мусить боронитися.

Але це треба робити негайно, бо настане час, коли процес руйнування законів і порядків призведе до такого стану, що вже важко буде зупинити його. Я не хочу цим сказати, що цей момент уже настав. Але я вважаю, якщо протидії не буде проваджено своєчасно, то цей момент прийде, і тоді вже буде надто пізно взагалі будь-що зробити.

Українці в Швейцарії вітали пані РУЗВЕЛТ

В дні 2. — 17. грудня 1947 р. радила в Женеві в Палаті Народів під головуванням делегатки Америки пані Елеонори РУЗВЕЛТ Комісія прав людини Об'єднаних Націй. Українська колонія в Швейцарії переслала вдові покій. президента США такого листа:

Женева, 11. грудня 1947.
КОМІТЕТ ДОПОМОГИ
УКРАЇНЦЯМ

„Вельмишановна Пані Голово!

Від імені українських емігрантів і втікачів, що знайшли захист у Швейцарії та гуртуються біля Комітету Допомоги українцям, дозволяємо собі переслати Вам, з нагоди Вашого перебування в Женеві, ці рядки як доказ нашої пошани і вдячності.

Ми поважаємо в Вас, Пані Голово, відважного борця за свободу і людяність у сучасному, такому супротивному світі. Українські скитальники ніколи не забудуть, що вони Вам завдячують: це ж була, головне, Ваша заслуга, що економічна і соціальна Рада Об'єднаних Націй відкинула засаду примусової репатріації втікачів, і таким чином, завдяки Вашій енергійній та повній зрозуміння постанові, врятовано тисячі людей.

Дозвольте нам, Пані Голово, висловити Вам наші найгарячіші поба-

жання для Вашої теперішньої діяльності на терені Комісії прав людини, що й Ви очолюєте. Ми сподіваємося, що Ваші зусилля доведуть до створення нової Карти прав людини, яка в усіх країнах світу збуде силу фундаментального закону. Нехай нам буде вільно висловити сподівання, що цей фундаментальний закон запанує в недалекий майбутності також в Україні, нашої дорогій-знедоленій Батьківщині, в якій вже майже від трьох десятиків чіт немає найелементарніших людських прав та яка страждає від нещадного терору.

Приміть, Пані Голово, задоволення в нашій владності та глибокий пошани.

За Комітет Допомоги Українцям:
Мілена РУДНИЦЬКА в. р.

У відповідь на це привітання пані Рузвельт прислала подяку на прізвисько пані Рудницької:

Женева, 12. грудня 1947.
„ДОРОГА ПАНІ РУДНИЦЬКА!

Дякую Вам за Вашого листа з такою милою заохотою. Дуже приємно почувати, що ми маємо скрізь так багато приятелів, які нас підтримують.

Сердечно Ваша,
Елеонора РУЗВЕЛТ в. р.

Нові виказки для ДП

У всіх збірних таборах ІРО видаватимуться для всіх переміщених осіб, включно з дітьми, нові виказки, подібні до виказок Американської армії, з відтисками пальців і фотографіями власників. Civil Affairs Division, Headquarters European Command звертає увагу на те, що при видачі цих нових

виказок не йдеться про нову перевірку. Власник старої виказки, здавши її, одержить нову. Виказка виготовлятиметься в двох екземплярах, дублікат зберігатиметься в офіційній табірній реєстрації. Мета заміни виказок ДП — забезпечити захист і опіку над всіма ДП у збірних таборах ІРО.

„Єпископ“ — авантюрист і шпигун

(„СТ. енд Стр.“) Самозванець-єпископ Ніколай Автономов став перед військовим судом. Ще тиждень тому прокурор не знав, у чому його насамперед обвинувачувати — в шпигунстві на користь СССР чи в операціях на чорному ринку. Підсудного заарештовано в грудні минулого року.

Ніколай Автономов минулого року служив у Баварії як місіонер Ватикану. Він намагався організувати православно-церковну римської юрисдикції. Одночасно він продав збірки, по 50 НМ з кожного ДП, що реєструвався в нього для імміграції, і надсилав ці листи до Москви, як не довів слідчий. („Ехо“, 29 січня 1948 р.).

ВІРОВИЗНАННЯ НА БОРотьБУ ЗА МИР

Характерне явище: провідники всіх віровизнань у світі в один голос заявляють, що однією з головних причин жорстокої світової війни, а після її закінчення — тривалої „холодної війни“, війни нервів, політично-господарського хаосу, помітного нині в усіх частинах світу, — це занепад моральної етики у людей, духове заломлення, втрата віри в себе і довіря до свого ближнього. Людство конче потребує морального оновлення, морального піднесення, взаємного порозуміння, співпраці, толеранції і любови до свого ближнього. Тому віровизнання скеровують усі свої сили на те, щоб підняти дух, віру і любов серед людей, внести спокій і безпеку для остаточної перемоги доброї волі і запровадження тривалого миру між людьми.

З цього боку заслуговує на увагу нашого громадянства ініціатива ООН щодо скликання другого всесвітнього конгресу всіх віровизнань, що має відбутись цього року у Востоні (США) між 23-28 жовтня, у якому повинні взяти участь наші обидві церкви, що зазнали найжорстокіших переслідувань за кілька років від сталінських антихристів-сатрапів. Користуючись американськими да-

ними за 1945 рік хочемо подати релігійний склад світового населення (дивись внизу таблицю).

Отже, нараховуємо на землі: католиків 342.776 млн. осіб, православних—127.030 млн., протестантів—135млн, магометан—220.978 млн., жидів—15.019 млн., всіх інших—1.318.914 млн. Отже, щоб удалось всім віровизнанням підняти людство на боротьбу проти переслідувань свого ближнього незалежно від його віри, раси, політичних переконань, на світі не було б війни, братовбивства і злиднів. Гасло Конгресу—віровизнання проти війни, за братерську співпрацю і гармонію між народами. Генеральний секретар американського церковного союзу Г. А. Еткінсон заявляє в своєму листі: „Цей Конгрес фактично є першою спробою скерувати об'єднані духові і моральні сили світу на спільну акцію, щоб зміцнити працю Об'єднаних Націй і зробити її дійовою. Відчуваємо, що підкреслюючи ще і ще раз моральні фактори і внутрішні життєві духові сили, знайдемо шлях для створення нової, більш дійової інтерпретації ідеалів, в які ми всі віримо“.

І справді, коли глибше вглянувшись в теперішні світові події, виник-

нути в їх суть, бачимо, що якась невідома зла сила штовхає людей на круті манівці взаємної зневаги, суперництва, вбивства, а люди доброї волі, які, здавалось, розуміють це лихо, безсилі цьому протидіяти. Комуністи, а з ними і всі інші крайні елементи сіють між людьми ворожнечу, зневагу, підсилюють звірячі інстинкти, що сковані в кожній людині, щоб не допустити до згоди і порозуміння. У кожній людській спільноті не бракує людей доброї волі, вони є також між нами, українцями, але лихо в тому, що ця „масова гістерія“, якою так люблять користуватись різні націоналістичні групи, є водою на млин „некоронованих королів“—тоталітарних диктаторів, що мають метою лише свої особисті егоїстичні інтереси, а не інтереси широкого загалу.

Ініціатори Всесвітнього Конгресу Віровизнань, як видно з програми, дивляться на речі тверезо і реально. Привести світ до духової рівноваги не можна одним пляном Маршала, який би він не був досконалий, її не може дати нова війна, яку готують скідні комуністи, а тим більше „соціалістичний рай Сталіна“, а тільки моральне пере-

виховання людини на вищих засадах. Ініціативний комітет не має на меті створювати будь-якої нової єдиної світової релігії, а лише кожну, які тепер є, намагаючись лише створити спільну базу для співпраці. Засади цієї співпраці такі: віра і вище ество; стремління до товариськості, порозуміння і братерства всіх людей у практичному житті; співпраця для забезпечення міжнародної справедливості, поширення доброї волі і гарантія для всіх людей на всій землі прав на життя, свободу і щастя; усі люди і народи різних віровизнань повинні об'єднатись навколо ООН.

Конгрес не займатиметься жадними догматичними питаннями, не творить жадного союзу, а хоче дати лише поштовх для всіх віровизнань, щоб вони зрозуміли значення морального оновлення людства для врятування світу перед анархією і повним занепадом. Віровизнання повинні разом і поряд з політичними стаття на боротьбу за мир.

Як відомо, в Женеві є організація „Світовий Союз Церков“, яка об'єднує усі некаатолицькі церкви і зивляє досить активну діяльність. Але політичних справ вона не торкається. Ця нова організація має значно ширший характер і зовсім інші цілі.

В. К.

Розкол світової організації профспілок?

ЛОНДОН (ЮП.) 30 січня. Передаче з Парижу повідомлення советської агенції ТАСС твердить, що існує англо-американсько-бельгійсько-голландсько-люксембурзька змова розколотися світову Організацію профспілок. Буде нібито створено Західний Інтернаціонал профспілок, до складу якого мали б увійти обидва американські об'єднання профспілок СІО й АІФЛ — і профспілки 16 європейських країн „в сфері американської експансії“.

Основою для цього повідомлення ТАСС у став лист британської профспілки до генерального секретаря світової Організації профспілок, в якому англійці вимагають, щоб світова Організація профспілок улаштувала дискусію з приводу Маршалового пляну. Світова Організація профспілок, що перебуває під комуністичним контролем, відкинула це британське домагання.

Советський тиск на Фінляндію

ГЕЛЬСІНКІ (НДФ.) 24 січня. Як повідомляють з Гельсінки, Фінляндія буде змушена вийти до широкорозгалуженої советської оборонної системи військових союзів на зразок тих, які досі укладено на Балканах. Кажуть, що Москва вже „продиктувала“ провідникам фінських комуністів умови проєктованої угоди. При цьому Советський Союз нібито зазначив, що він не терпить жадної опозиції супроти передбаченого пакту з боку інших фінських партій або з боку уряду чи парламенту.

Віровизнання:	Північна Америка	Південна Америка	Європа	Азія	Африка	Океанія
ХРИСТИЯНИ						
Рим. католики	47 056 724	60 836 143	203 944 828	9 213 413	6 866 072	14 858 488
Православні	1 208 157	—	112 447 669	8 106 071	5 868 089	—
Протестанти	38 998 467	657 481	81 767 054	4 422 777	2 782 864	6 372 250
Всього	87 283 348	61 493 624	398 159 546	21 742 261	15 517 025	21 230 738
ЖИДИ						
Магометани	4 409 712	226 958	9 372 666	572 930	542 869	26 959
Інші (різні)	1 400	—	5 672 225	138 299 144	55 538 211	21 467 268
	79 020 577	22 134 007	137 981 585	956 607 018	76 301 961	46 868 506
Всього	84 431 689	22 361 565	153 026 476	1 095 479 092	132 383 041	68 363 328
Разом	170 695 037	83 855 189	551 186 022	1 117 211 383	147 900 061	95 594 066

„Холодна експансія“ Советів

Поряд з міжнародними подіями, що за В. Ліпманом дуже вдало названі „холодною війною“, існують ще й такі, що можна було б назвати „холодною експансією“. До цієї категорії можна віднести акції, коли порушують суверенність тої чи тої країни і силоміць приєднують її до чужої держави чи державного союзу.

На сторінках російських державних органів „Ізвестія“ й „Правда“ та через російське радіо нині провадиться злісна пропаганда проти „долларового імперіалізму“, тобто проти США і Маршалового плану, що, мовляв, під плащиком допомоги намагається перетворити Європу на півколонію і віддати в розпорядження Вол-Стріту.

Насправді ж не те, що інше, як політичний маневр, призначення якого замаскувати свої власні наміри за відомою методою: „держи злодія“. Досить уже тих кількох „договорів“ з так званого балканського пакту, які було укладено протягом останніх місяців, щоб ясно зрозуміти потягнення Кремля. Щоправда, офіційно балканського пакту ми ще не маємо, але Дімітров і маршал Тіто, як комівояжери большевицької зовнішньої політики, вже виробили систему союзу, що безумовно є першим ступенем до майбутнього залучення балканських країн до системи Советського Союзу.

В той час, як Маршалів план ставить за мету лише господарське оздоровлення країн західної Європи, не порушуючи їхньої суверенності і не заторкуючи їхнього внутрішнього життя, Кремль намагається перетворити всі країни південно-східної Європи на єдиний зразок, тобто на зразок Советського Союзу. Єдиною балканською країною, що залишилася ще вільною, є Греція, і якраз проти неї спрямовані тепер сили советської експансії. Утворення „революційного грецького уряду“ є найкращим тому доказом. Якби Греція впала, дальший розвиток воєнних політ безумовно перейшов би на кордоні Туреччини.

Ця „холодна експансія“, що її проводять Совети, знаходить своє

відзеркалення в пропагандивнім апараті Кремля, так званому Комінформі, перебування якого в Београді є також досить показовим. У зв'язку з цим набувають особливого значення і такі явища, як сучасна „війна нервів“ у Берліні, чи резолюції окремих організацій СЕД, у яких (резолюціях) вимагають перетворення Східної зони Німеччини на „самостійну“ німецьку республіку, тісно „пов'язану“ з Советським Союзом.

Коли Молотов у 1940 році відвідував Гітлера і стискав йому руку, він вимагав для Советської Росії, як однієї з „сильніших балтійських держав“, між іншим Данії, що мала б увійти до сфери „советських інтересів“. По закінченні війни советські війська зайняли, було, данський острів Борнгольм, але під тиском західних союзників мусіли його звільнити. Ця „невдача“ Советів примусила їх спрямувати свою експансію на південний схід.

Фактично Совети дійшли нині вже до Адріатичного моря, тобто разом з цим до Середземного моря. Таким чином ми мусимо констатувати, що перший ступінь у боротьбі за зовнішні стратегічні позиції Совети виграли. Можливо, що після розпаду комуністичної організа-

ції профспілок у Франції і послаблення большевицького впливу в Італії закінчиться й дальший розвиток советської експансії в цьому напрямку. Можна сподіватися також, що грецький „уряд“ Маркоса не матиме успіху. Але цілком припустимо, що Совети прискорять свої акції на Балканах, і балканські країни, де тепер панує терор НКВД, будуть „стихийно“ приєднані до СССР. Треба сподіватися, що навіть, якби й це здійснювалося, це буде останній „успіх“ советської експансії.

(За „Echo der Woche“).

Британський воєнний міністер Емануел Шінвел відвідує головний британський шпиталь у Гамбурзі. (Дена-Більд).

Балканська „демократія“

Нещодавно Болгарія дала яскраву ілюстрацію до так званої „народної демократії“, яка, за брехливою пропагандою советської Росії, панує в країнах Східної Європи. При чому зробив це не хто інший, як один з найголовніших будівників цієї „демократії“ прем'єр-міністр Георг Дімітров, як громадянин Советського Союзу, колишній генеральний секретар Комінтерну, винахідник нової комуністичної тактики „троцького коня“ і „герой“ відомого гітлерівського процесу.

Коли Дімітров зачитав у Національному Зібранні проекти державного бюджету, дехто з послів відважився було зробити деякі критичні зауваження. Дімітров відразу ж дав відсіч цим критикам і чітко запропонував їм альтернативу: або

голосувати за бюджет або йти шляхом Петкова до шибениці.

Болгарія є одною з країн, що воювала на боці Німеччини, і після перемоги альянтських держав Сполучені Штати також підписали мирний договір з нею. За цим договором, Болгарія зобов'язалася боронити права людини й основні свободи, включно з свободою вільно висловлюватися. Подібно до інших країн Східної Європи, Болгарія має нову конституцію, яка проklamує, що вся влада утворюється народом через вільно обраних представників і що ці представники — послы до Національного Зібрання — не підлягають ніяким переслідуванням за висловлювання своїх думок. Але ця конституція насправді має таку ж силу, як і конституція Советської Росії.

Як уявляє собі Дімітров зобов'язання за мирним договором, досить ясно показує його цинічна відповідь, що Петкова повішено якраз тому, що проти цього протестували західні демократії. Цим ганебним вчинком, за його словами, він хотів демонструвати „суверенність“ народу. Він відверто визнав, що болгарський уряд утворено, не зважаючи на протести проти фальшування „виборів“. Всім, хто хотів би опиратись в своїй діяльності на західні демократії, Дімітров, не кричачись, загрожує, що вони „попечуть собі руки“.

Дорогою ціною оплачує болгарський народ нав'язану йому Советами „народну демократію“.

(„New-York Times“)

її проблеми, прийнявши значну кількість біженців до себе, то це відповідало б американським традиціям і гуманітарному напрямкові американської політики.

Більше як півтора року тому, президент Трумен уже висів таку пропозицію. В січні минулого року він висловився про це в Конгресі. В квітні посол Стреттон запропонував навіть проєкт закону, за яким Америка протягом чотирьох років мусить прийняти 400.000 переселенців. Тобто 100.000 щороку. Проте нічого за цей час не було зроблено.

Нині президент поновив свою пропозицію, але зробив це вже в діловитій формі, у вигляді т. зв. „message“ (повідомлень). Його пропозиція знайшла підтримку з боку парламентського підкомітету, голова якого посол Фултон, що влітку минулого року відвідав табори ДП в Європі — зробив спеціальний відвіт з приводу цього питання.

З загальної кількості 1.300.000 втікачів, що живуть по таборах, приблизно половина перебуває під опікою Америки. Більшість з них походять з Польщі чи з Балтійських країн, вони не мають бажання повертатися додому, бо непримиренно ставляться до комуністичного режиму. Серед них значна кількість дітей, більшість дорослих віком від 20 до 55 років. Багато з них кваліфіковані фахівці, працю яких Америка може негайно використати.

Не зважаючи на жакливі умови, в яких живуть скитальці, більшість з них дуже добре зберегла себе морально. Всі вони ладні прийняти першу-ліпшу працю, що буде їм запропонована. Вони досить ясно виявили свої характерні риси, вони страждали за свої демократичні переконання і не має сумніву, що вони могли б бути добрими американськими громадянами. Опозиція, що виступає проти принципів Стреттона (так званий „бід-Стреттона“ не може виставити будь-яких зрозумілих заперечень, але вона затримує запровадження закону в життя.

І. Шк.

Іван ГЛАДУН

Вони вчили мене зради

6. Коли ми прибули до Москви і я виїхав з поїзду, до мене підійшов високий чоловік, виказався як член Комінтерну і провів мене до станції. Навіть для мого не об'єктивного погляду станція показала не такою вже чистою і гарною на вигляд, якою я її собі уявляв. Люди були бідно одягнені і виглядали бідаками. А листопадова мокра погода ще більш підкреслювала їх убогість. По той бік станції стара поштарпана машина, якою ми і рушили. Під час їзди мій чічероне сидів мовчки біля мене, то і мені не дуже хотілося з ним вступати в будь-які розмови. Я крутив головою, бо ще був певним, що ось-ось за роgom я побачу якесь чудо „соціалістичної батьківщини“. Але може наш шофер вибрав невдало шлях, бо нічого особливого я не бачив.

Скоро ми прибули до чотириповерхового будинку, на Волковську вул., де і містився Комінтерн.

У вітальні я побачив дійсно інтернаціональну юрбу. Люди зі Сходу, негри, багато білих різних рас, племен були там. Після двогодинної перевірки мене скерували на третій поверх до Ст. Сміта. Це був представник канадської секції Комінтерну. Він закінчив декілька років тому Інститут ім. Леніна і пізніше повернувся до Канади з особистими дорученнями і довір'ям від Москви.

Мені стало дуже прикро після кількохгодинної розмови в його кабінеті. Я довідався, що, не дивлячись на загальну пошану до нього і його авторитет, він займав дуже незначну посаду. Йому не довіряли, через що він був фактично в'язнем Комінтерну. Він зробив прикру помилку, провадячи в Канаді політику Комінтерну, не вважаючи на специфічні умови країни, за що його викликали назад до Москви на пошту. Зараз йому дали чудовий кабінет, зробили головою канадської секції Комінтерну, але йому добре було відомо, що його позбавили канадського паспорту і що йому немає другого способу повернутися до Канади, як бути слухняним і виконувати все, що від нього вимагалось.

Під час розмови з ним між нами сидів весь час агент ГПУ.

Сміт був холодно-офіційним і розповідав мені як розпочати роботу, коли я повернуся назад до Канади, щоб сприяти розвитку комунізму в цій країні, розпитував про мою працю серед гірників Альберти.

Від Гладуна до Логана

З бюро Сміта я відправився до Дмитра Мануїльського, тоді секретаря Комінтерну. Після того я поїхав до Інституту ім. Леніна, який містився на вул. Воровського № 25. Після звичайної церемонії у вітальні та вказок мене провели до деканата Стасової, літньої гладкої жінки,

Іван Гладун

що рахувалася головним дорадчим Інституту з самого початку революції. Після цієї візити я ще мав побачення з другою жінкою, начальником спецвідділу тов. Собольською.

Вона забрала у мене мій паспорт і сказала мені, що він залишиться при спецвідділі, аж поки я не повертатимусь до Канади.

Мануїльський вже казав мені, що треба мати інше прізвище. І я вибрав собі нове ім'я — Джек Логан.

Тепер мені ще довелося чекати, поки тов. Собольська приготує цілу низку нових документів, як студентський квиток, харчові картки на місяць, картка до гуртожитку, членська картка до соціального клубу. Крім того, мені видали ще 50 рублів готівкою на мій кишеньковий витрати. Ця сума мала бути розрахована на місяць. Мене направили до

гуртожитку, що містився на Гоголівському бульварі, кілька кварталів від Інституту. Колись це був „особняк“ якогось багатія-кімнати були розкішні, підлога паркетна з чудовими візерунками.

Я спав аж до вечері. Столова дуже нагадувала військову. Я вже забув, що нам подали тоді на страву, але пам'ятаю добре, що я не міг її їсти.

Того вечора Джоні Вайр, який залучив мене до комсомолу кілька років тому в Вінніпегу, прийшов мене провідати. Він учився на вищих курсах і був у Москві більше року. Він завжди дивився на мене як свого протеже. Він висловив мені своє задоволення з приводу мого прогресу, що привів мене до Москви. Він розпитував мене про справи і життя в Канаді і розповів мені небагаті стан Стюрта Сміта в Комінтерні. Він застеріг мене від занадто дружніх відносин із Смітом, аби не погубити свою репутацію. Він також сказав, що Сем Кер одного разу сам приїздив до Москви в справі відклику Сміта з Канади. До речі, треба тут зазначити, що в Москві я зустрівся з багатьма іншими канадськими комуністами, які тепер працюють в Канаді на чолі комуністичної партії, наприклад Вайр — дійсне прізвище Веверський — який зараз видає в Торонто промосковський часопис „Канадський Українець“; Гарвей Мерфі тепер організатор „Інтернаціональної спілки гірників“; Кер, який очолював „Канадську організацію прогресивної праці“, що була пов'язана з шпигунською советською організацією, і багато інших.

В Інституті Леніна 6.000 студентів поділялися на групи. Половина з них належала до Східного відділу і була відокремлена від інших. Друга половина складалася з європейців, південних і північних американців, африканців і австралійців.

Комінтерн проєктував закласти новий університет і побудувати при ньому цілком відокремлене містечко поза межами Москви в Горьківській області. Цей університет мів би вмістити вдвоє більше студентів, ніж старий Інститут ім. Леніна, і діяльність його мала підлягати цілком Комінтерну.

Між іншим, згідно інформації Тіма Бука, такий учбовий заклад уже частково почав свою працю.

Знов до школи

Я погано спав тої ночі. В голові роїлися думки, а блядощі цілими легіонами атакували моє грішне тіло.

Ранком я прокинувся і рушив до умивальні. Там був лише один стел для цілого поверху, тобто, він обслуговував 25 чоловіків і жінок. Мене попередили, щоб я не пив воду з-під крана. Скрізь було брудно і не було гарячої води. Однак я все ж таки якось привів себе до порядку.

О 9-й годині ми всі зібралися до класу. 200 студентів, що розмовляли англійською мовою, були розподілені на групи по 20 осіб у кожній. У моїй групі було багато американців, менше канадців, але всі вони крилися під чужими прізвищами, було серед нас декілька австралійців, новозеландців і південно-африканців.

(Далі на 4-й стор.)

Документ до „Білої книги“

(Гая Кубанська: „Під червоним та брунатним тоталізмом“, циклостил, 44 стор., Німеччина, на правах рукопису)

Десятки тисяч наших людей, що опинилися на скитальщині, пройшли советську школу життя, побули свідками живих сцен жахливої дійсності, побули в тюрмах, зазнали страшних тортур. Та небагато знайшлося таких, хто осмілювався б відбити в спогадах все те, що лишило рубці на власній шкірі, небагато зуміло так яскраво і переконливо подати перед очі світу страшні докази проти червоної азіатчини, як це читали ми у книжках С. Підгайного „Українська інтелігенція на Соловках“, Ів. Багряного „Чому я не хочу повертатися до СРСР“, Гриценка „Я був на „родіне“ та в книзі російського автора Сабік-Вогулова „В побежденной Германии“. До цих чотирьох книжок приєдналася ще одна — Галі Кубанської „Під червоним та брунатним тоталізмом“. Дарма, що вона видана циклостилем, проте її переконливість, різноманітні факти звучать як незаперечні документи про енкаведистський режим на наших землях.

Гая Кубанська в Канаді

Знаю вже нашим читачам п. Гая Кубанська, авторка палкої антибольшевицької книги „Під червоним та брунатним тоталізмом“, живе тепер уже в Канаді. З останніх вісток та часописів довідуємося, що авторка цієї книжки часто виступає на багатолюдних вічах з доповідями про шовіністичну дійсність та завзято обороняє наших скитальців. Часопис „Евангельська Правда“ №11 містить допис „Вісті з Торонто“ про один з таких виступів Г. Кубанської у приміщенні української пресвітерської церкви в Торонті, де було повно людей... „Те, що ця молода жінка оповіла про умовини й життя народу під радянською владою, — пише газета — перенесло слухачів в часи середньовічних катувань, безмежної брутальності пануючої комуністичної кляки і повної безправності визискувано-

го народу. Поліція застосовує в Росії до арештованих під час допитів найбільш пекельні катування, аби примусити їх признатися в провинках, про які жертви нічого не знають... Мільйони українців були вигублені росіянами й німцями. Проте, дух народу є незламний...“ Ці виступи Галі Кубанської, як бачимо, нещадно викривають облудну большевицьку систему. Недарма советська агентура в особі канадської газети „Українське життя“ відразу нервово заговорила, заявляючи, що все це, мовляв, брехня. Висловлюючи щире подяку і солідарність Галі Кубанській від усіх скитальців, ми сподіваємось, що прибуття нових людей з Європи до Канади ще більше підсилить боротьбу і пропаганду серед українців проти комунізму.

В. Г

Вони вчили мене зради

(Закінчення з 3-ї стор.)

Ранок пройшов у попередньому перегляді програми і виборі моніторів. (Монітор — це старшина групи студентів, що керує в тій чи іншій дисципліні. — Прим. перекладача). Ми мали вивчити: політичну економію, історію ВКП (б), історію робітничих рухів, профспілок, стратегію і тактику партійної праці, матеріалізм та його концепцію в історії і, нарешті, таємничу дисципліну, яка мала назвисько „оргробота“.

Монітор з кожної дисципліни мав бути зв'язковим між студентами і факультетом, він мусів постачати нам матеріали, підручники тощо. Коли стали обирати монітора для „оргроботи“, то всі, не дивлячись на мої молоді роки, обрали мене. Треба додати, що чин монітора приваблював усіх, бо на ньому було легко висунутися попереду групи. Після виборів службовець школи дав нам дуже коротко вступ до кожної дисципліни зокрема. Це ми дуже легко зрозуміли, але коли справа дійшла до пояснення останньої дисципліни — „оргроботи“, то наші очі щораз більше „круглилися“. „Оргробота“ мала дати нам досвід у справі часто військовій. Ми мали бути обізнані зі зброєю різних гатунків, вивчати як робити вибухи, знати військову стратегію озброєних повстань, страйків, демонстрацій та вуличних боїв.

В цій дисципліні ми мали не одного, а цілих три інструкторів, двох від червоної армії, а одного від ГПУ. Я почував себе нібито жєбрак, раптово висвячений на липаря. Я був певний, що з честю виконаю

свої обов'язки монітора цієї дисципліни і відразу зібрав 500 рублів на додатковий прилад до „практичних вправ“. Навіть холоднокровна і спокійна Ревекка Грехт, яка завжди трималася між студентами як дочка Сталіна, охоче розмовляла зі мною тепер.

Після цього почалося наше навчання. У вільні години ми відвідували свій клуб, де збиралися, читали, влаштовували концерти та імпрези. Раз на тиждень у нас в клубі відбувалися кіносеанси, але майже усі фільми були пропагандивного змісту. Там же в клубі ми святкували большевицькі свята і свої власні.

Як я уже казав раніше, ми всі користувалися повними правами советських громадян, а тому, коли наблизилися вибори депутатів до „Моссовету“, ми висунули і провели кандидатуру Сема Кера. Це, мабуть, уперше в історії СССР сталося, що канадський громадянин став членом Російського Парляменту.

Невдовзі гроші стали поважною проблемою для багатьох із нас. Фінансувала нас Російська Комуністична Партія через Комінтерн. Крім транспорту, їжі та приміщення нам давалося 50 рублів на місяць, з яких ми мали лагодити наше вбрання і дрібні витрати.

Але ми як советські громадяни мусили брати участь в різних державних кампаніях, що вимагали гроші з кишені, як передплата позички, добровільні внески, на численні добродійні цілі тощо. Після всіх тих внесків ледве залишалося грошей на папіроси

лїдування, розкуркулення, виселення, арешти батька, брата та багатьох односельчан, про голод 1933 року, про розстріли людей під час втечі німців (що так характерно і для цілої України), а також показала німецьке безголов'я під час окупації Кубані та відступу.

Після багатьох поневір'янь попередніх років авторка вже в 1941 році, внаслідок брехливого наклепу, разом з малою дитиною потрапляє до НКВД, переживши жахливі знущання. Допити супроводилися грубими образами, погрозами і мордуванням. Ось один із таких епізодів. Домагаючись потрібних відомостей для фальсифікації обвинувачення, слідчий хоче втягти до цієї справи ще цілу низку жертв.

— Ну що ж, пригадали собі прізвиська, про які я Вас просив в останній раз?

— Мені немає чого пригадувати, бо нікого я не знаю, — тихо відповіла я.

Уже трохи роздратований, слідчий почав мені швидко говорити таке: — В моїх руках були не такі, як ви — професори, доктори, інженери! — та й ті признавалися. Ви ж для мене кошеня... Запам'ятайте собі, що звідси ніхто не повертався!

— Так у чому ж справа? Якщо я мушу згинуть, то загину. А навіщо ж це губити невинних людей, котрих я не знаю? — також із злістю відповіла я.

В цей мент я відчула, як мене притягає до крісла і по всьому тілу відчувала уколи голками струму. Пробувала піднятися, але не могла відірватися від крісла. Дитина почала кричати... Я глянула на свого мучителя, а він саркастично сміється і запитує:

— Ну, що, будеш говорити?...

Прийшла до себе уже у камері і відчула, що мій синочок лежав поруч...

В інших розділах авторка розповідає про всі перебування по інших містях ув'язнення з малою дитиною, по етапах, у жіночому концтаборі аж до приходу на Кубань німецьких військ.

В другому місці п. Гая Кубанська пише про долю чотирьох тисяч політичних в'язнів з Усть-Лабиного пересильного пункту, яких пішки погнали в південному напрямку, але, побачивши, що німці наближаються... „варта почала безладно строчити з автоматів по в'язнях. Останні стали розбігатися по кукурудзі та соняшниках...“

На другий день з швагром я пішла до побитих шукати між трупами чоловіка. На широкім шляху на просторі коло двох кілометрів лежали в різних позах неоднаково одягнені трупи мужчин. По обидва боки шляху — в кукурудзинні та в соняшниках також було багато трупів. Я оглядала кожний труп... Уже смеркало, коли я з швагром, морально розбита, слаба без фізично, поверталася до Курганної...

Брошура цінна тим, що авторка, що виростила на Кубані, дивиться на всі події очима свідомої українки, вірно змальовує не лише винищення і мордування людей, а й відому вже нам русифікаторську політику Росії, зокрема на Кубані.

Книжка, що хвилює читача і захоплює, цілком заслуговує на перевидання вже справжнім друком і не лише нашою мовою, а й іншими світовими мовами, бо боротьба проти комунізму є спільною боротьбою всіх прогресивних народів.

Ця праця стане одним з розділів майбутньої багатотомової „Білої книги“ українського народу, що віддає найбільше жертв у боротьбі з найлютішим ворогом світу.

В. Голуб

1933

ВІД РЕДАКЦІЇ

Цього року повесні минає 15 років з дня великої трагедії українського народу — з дня найбільшого голоду, який організувала червона Москва на нашій землі і який частково триває ще й досі.

Друкуючи нижче нотатки про голод в Україні, редакція відкриває на сторінках свого часопису місце і для подальших матеріалів, закликаючи всіх, хто був свідками і жертвами тої нечуваної кампанії винищення українського народу, надсилати свої спогади, окремі випадки, епізоди, факти про кількість загинувших в окремих селах чи областях, про систему „викачування“ хліба, розкуркулювання, вивожування до ярів та інших заходів червоних окупантів проти нашого народу.

Ці матеріали увійдуть до „Білої книги“ українського народу, яка стане грізним обвинуваченням большевицького свавілля на Україні не лише в наших руках, а й у руках цілого демократичного світу, якому теж загрожує сьогодні цей тоталізм.

Сподіваємось, що цю сумну дату відповідно відзначать як наші церкви, так і наші еміграційні установи та організації, що це буде великою демонстрацією фактів і документів перед демократичним світом.

Ось вже підходить п'ятнадцятий рік з того часу, як влада московського колонізатора організувала на Україні штучний голод, у наслідок якого померло страшною голодною смертю понад сім мільйонів людей.

В 1932 році був добрий урожай, але большевицька партія з Кремля наказала ограбувати Україну, „викачати“ увесь хліб і „сломіть“ сопрогнілення голодом, заставити кулака працювати, як висловлювався на закритих партійних зборах начальник політвідділу Удільської МТС, він же і вповноважений ЦК ВКП(б) для хлібозаготівлі Хмельницького району Вінницької області, „товаріш Бобров“, що приїхав з „города Леніна ліквідувати“ проири.

Москва розіслала таких Бобрових по всій Україні з твердим і коротким завданням — забрати хліб. І вони забирали. Хижі зграї комсомольців і „активістів“, озброєні довгими залізними палицями, загостреними на одному кінці, ходили день і ніч від хати до хати і шукали хліба. Вони пробивали залізним шупалом підлогу, штуркали стіни, скопували подвір'я, город, сад, навіть їздили по полях та лєвадах. У хатах забирали не тільки зерно, а й борошно, круп, пшпоно — все, залишаючи цілі родини без шматка хліба. Картоплею, молоком та кислимим огірками люди перебивалися до весни. Весною, як пригріло сонце і зацвіли садки (тоді рясно пилили вишні), люди почали пухнути і вмирати від голоду.

Страшна статистика

В селі Клітищах Хмельницького району з 2327 мешканців померло — 481. Широка Гребля і Сандаки з 3200 душ населення — померло 530 осіб. У селі Соломірці з 2120 померло 630.

У Вороновицькому районі Вінницької області смертність від голоду була ще більша: у селі Степанівці з 2550 мешканців померло 855, у Зарудинцях з 1760 померло 320, а в Дуб-Маслівці вимерло 48%, усього населення села.

На Одещині у селі Павлівці з 1230 мешканців померло 382 особи, у селі Карабаново з 2530 — померло 486, у селі Примово з 3140 мешканців померло 568 осіб.

Велика і страшна статистика. Я міг би ще привести цифри з Уманщини, з Вознесенського району, з північних районів Одещини і багатьох інших місць, де мені доводилось бувати і де я збирав цей матеріал, але вважаю, що досить цього, щоб показати те нечуване страхіння, що переживала Україна в цей жахливий рік.

У травні і червні місяці того року так багато вмирало з голоду людей, що не вправлялися ховати. З колгоспів щораз наряджено вози, які щоденно об'їжджали села і збирали покійників. Трупи звалювали без трун, по кілька в одну яму і засипали землею без всяких звичаєвих чи релігійних обрядів. Колгоспні вози поминали тих мерців, що не були членами колгоспу. У селі Степанівці на Вінниччині одна жінка-вдова у рядні повиносила своїх дітей на цвинтар, а потім померла й сама.

У цьому ж селі в одній хаті

померла жінка і залишила двох малих дітей. Підїхав віз, люди забрали труп матері, а дітей залишили у порожній хаті без догляду, хліба й опіки...

Молодий зоотехнік, що тільки скінчив середню школу, поїхав вступати в інститут. По дорозі він мав заїхати до своїх батьків на Київщину. Чрез деякий час він повернувся і з сльозами в очах розповідав, що вчтився він вже не поїде, бо вдова застав пуску. Батько, мати, дві сестри і брат помирли з голоду, а в порожній хаті вже і вікон немає.

На Степанівських хуторах жив роботящий і порядний селянин Михайло. Він мав гарну хату, пару добрих коней і корову. До колгоспу не йшов. На нього, як на індивідуальника, наклали такий податок хліба, що він виконати його не міг. Секретар партійного комітету наказав забрати у нього весь хліб, коні і корову. Михайло з жінкою і з трьома дітьми залишився без нічого. Весною жінка й діти помирли. Опухлий, зовсім хворий чоловік зустрів того ж секретаря партійного комітету і сказав: „Ви вже свого добились. Дітей і жінку я поховав!“ — „Ето хорошо, — сказав секретар — здохнеш і ти, а твоей дом пригодиться для колхоза“. — „Не діждеш!“ — відповів Михайло. А як прийшов додому, намочив ганчірку гасом, запалив і кинув на стріху, а сам увійшов до хати, ліг на лаву і... згорів разом з хатою.

Коли довідався про це секретар, то наказав Михайла не ховати на цвинтарі, а там же на попеліщі й закопати.

У селі Коробаново на Одещині доросла дівчина вже кілька днів не бачила сусілів. Зайшла довідатися. У хаті на столі вона побачила собачий череп, що глянув на неї порожніми очима, кілька обгризених кісток, а за столом сиділа жінка, підперла голову рукою і ніби спить. На ліжку лежить чоловік. Дівчина привіталася. Ніхто не відповів. Вона підійшла до жінки, торкнула її в плече і тут побачила... що то мрець. Вона тоді до ліжка „Дядьку, тітка померла!“ Але і чоловік уже був неживий.

„Бог протом не б'є“

Переважає більшість тих активістів, що ходили з залізними палицями шукати хліб, самі весною умирали з голоду. Так, у згаданому вже селі Степанівці, активіст Андрусюк Денис був завзятим хліботрусом. Він славився тим, що знаходив хліб навіть у воді на дні річки. А весною його вже пухлого забрали до лікарні. У лікарні для нього не стало посуду, і він пішов додому по миску. По дорозі спіткнувся, упав у річка і більше не встав.

(Далі на 5-й стор.)

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТІ В ГАЙДЕЛЬБЕРЗІ

До хвалької редакції „Українські Вісті“

3 нагоди тридцятиліття проголошення Самостійності України студентська громада Гайдельберзького Університету організувала 26. 1. 48 р. святочний вечір для німецьких професорів та керівних представників німецької, польської, румунської і прибалтійської студентських організацій. Вечір відкрив коротким вступним словом і привітанням гостей заступник голови студентської громади п. Кость Варварів. Змістовний реферат на тему „Україна в боротьбі за свою незалежність“ виголосив в німецькій мові докторант п. Михайло Пан. Висвітливши наші змагання від часів Хмельницького й дотепер, доповняв з приємним підкреслив, що Україна була першою державою, що ще в кінці 1917 р. перша прийняла на себе війну, накинених їй більшовицькою Росією, і Україна буде останньою, що цю боротьбу докінчить.

З присутніх гостей голова Поль-

ської Студентської Громади п. Голік в теплих і зворушливих словах окреслив великий вклад України в антибільшовицьку боротьбу й побажав, щоб ця боротьба закінчилася успішною перемогою.

Директор відділу для чужинців Гайдельберзького Університету проф. д-р С. Розенкранц сказав: Ступінь боротьби націй за свою боротьбу є мірилом політичної зрілості народу. Та нація має право на самостійне існування, яка вміє постояти за свої високі ідеали.

Голова Об'єднання Чужинських Студентів в Гайдельберзі п. Бундліс (по національності литовець) ствердив, що тоді, коли весь світ сліпо тішився перемогою над фашизмом, Україна була тим тереном, де народ далі кривавився в невірній боротьбі з новим окупантом, та відзначив традиційну українсько-литовську дружбу. Проф. Віхман вказав на прометеївський характер боротьби України за свою сво-

боду. Перебування українців в Німеччині це є в великій мірі вина німців і тому завданням німців є по можливості улегшити перебування цих людей в Німеччині.

Головний редактор студентського журналу „Scholar“, що виходить для чужинських студентів Західної Німеччини в англійській і німецькій мові — Зубрас-Земрібас зупинився на ролі Київської Русі та українського середньовіччя в розвитку культури Східної Європи. Далше виступали д-р Головатий, м-р Винників і інші.

В цілому вечір проходив за шклянкою кави в теплій товариській атмосфері. В міжчасі декотрі студенти виконали ряд сольових виступів співом та грою на фортепіані. Вечір закінчився пізньої ночі розвагами та співами. Це була одна із перших значніших спроб студентської громади Гайдельбергу улаштувати вечори для чужинців.

М. В.

— Рідних і знайомих із Черкас (Київськ. обл.) розшукує Псюрниченко. Писати на адресу: Frl. Dina Mohr (für Psürnietschenko), Groß-Umstadt im Odenwald, Wöchterbachstraße 1. 277-5

— Трофименко Галину, Людмилу Оксану розшуковують родичі. Писати на „Українські Вісті“. 36-13

— Микола Приходько розшукує своїх родичів: Антона, Марію, Володимира, Павла. Відомості подавати на „Українські Вісті“. 215-1

— Пошуку Вільховського Івана, народж. 21 року, Вільховського Афанасія, Набоку Григорія, Швидкого Макара, Єреська Миколу. Зголошуватись на „Українські Вісті“. 207-1

— Кривовіс Михайло рідних і знайомих: Могулю Кирила, Никитенка Якова, Лисицю Федора, Мурата Андрія, Кривоноса Василя. Писати: München-Schleifheim Tim PCIRO 1066. 247-1

— Сина Остапа Мельника (Бережани) шукають родичі. München-Freimann, SS-Kaserne C 1/70. 261-3

— Кучабського Богдана (останньо перебував у Ганновері — Весендорф) розшукують: мати, Віра, Юрко та Степан. Писати на „Українські Вісті“. 8

— Сина Володимира, нар. в 1919 р. і невістку Софію, нар. 1917 р., останньо в Münsterberg, Schlesien розшукує Марія Волкович-Решитяк. Ганновер, Мекерістр., лярер „Лисенка“.

— Батька Григорія Бартош і брата Кліш та одностельчан із села Медбеже, повіт Дрогобич розшукує Марія Бартош, Північна, Америка. Відомості подати на адресу: Rev. Karlun Fedir, Hannover, Möckernstraße 21, Lager „Lysenko“, Block 3. 303-2

— Шаповала Миколу, 1913 року, Михайла Шаповала, 1921 року, Василя Шаповала, 1920 року розшукує Пилип Шаповал: Regensburg, Ganghofer-Siedlung, Rayon 14, Zim. 491. 302-4

органу, якого предвісником являється довершене об'єднання студентських центрів.

„Комісія Допомоги Українському Студентству“

Сердечно дякую за різдвяні та новорічні поздоровлення д-ві Я. Зозулі, А. Постоловському та іншим.

П. Домченко.

П О Д Я К И

Ш Курін Пластунів Сеньйорів і старших Пластунів „Лісові Чорти“ зложив на своїй Курінній Раді в Міттенвальді (24-25. 1. п. р.) з нагоди Крутицьких роковин і традиційної голодівки 200 НМ, які жертвували на КоДУС для підкреслення неконечності загально-національного об'єднання й створення одного політично-екзекутивного

Р О З Ш У К И

— З села Опришівці повіт Станіславів, одностельців просить обізватися на адресу „Українські Вісті“ опришівчанин.

— Москву Стефана з Устя Руського, дов. Горлиці, Лемківщина — пошукує брат Москва Юліян. Хто знає щось про його долю, прошу повідомити Несторовича Дениса, Ганновер, Мекерістрасе 21, табір „Лисенко“. 288д-1

— Хлисту Андрія пошукує брат Микола. Хто має вісті про його долю, прошу повідомити Хлисту Миколу, габір „Лисенко“, Ганновер, Мекеріштрасе 21. 288б-1

— Вюнік Георгія Васильовича та Вюнік Клаву, дочку Нелі пошукує Мусієнко Павло. Табір „Лисенко“, Ганновер, Мекеріштр. 21. 288-1

— Федосовича Кошобка Івана пошукує Едвард Степанус. Ганновер, Гнайзенау 13. 288а-1

— Сивів Затеplinських: Михайла, 16 років, і Володимира, 15 років, розшукує мати Валентина. Розлучилася Мелріхштатт Баєри. Писати: Bayreuth, Leopold-Kaserne, Block III. 292-1

— Розшукую дітей: Петра і Галину Білокур. Останньо виїхали з Благодатної писати: Bilokur Maxum, Bayreuth, Leopold-Kaserne, Block 5. 290 5

— Сина Кочергу Івана розшукує Кочерга Дмитро. Писати на „Українські Вісті“. 279-19

— Глаголя Павла розшукує брат Петро Глаголь. Писати на „Українські Вісті“. 281-2

— Курила Володимира і Михайла пошукує тітка з Америки. Писати Watamaniuk Jurko, Aschaffenburg, Bois Brule 4/208. 285-2

— Данилович Павла та Івгу (останньо перебували Erzbergen біля Хемніц, а потім в Чехо-Словаччині) розшукує Синиця Анна. Писати на „Укр. Вісті“. 275-1

— Дочку Мазурок Варвару, востаннє перебувала Кляндорф біля Дрездена, сестру Калиновську Катерину із мужем Калиновським Григорієм, останньо перебували в Селдіцах біля Дрездена. Писати на „Українські Вісті“. 285-2

— Харківці! Хто знає щось про Рильову Єлизавету Василівну, Суботнікову Уляну Кузьмівну (останньо 6. 3. 44, Дунаївці) шукають брат Іван, Марія Воронцова. Писати на „Укр. Вісті“. 273-2

— Сина Володу шукає батько Ловещ Федір. Писати на адресу: (16) Wiesbaden-Kastel, Goltz-Kaserne, Bl. IV, Zimmer 123. 270 2

— Чоловіка Гузовського Анатолія з Житомира, с. Улянівки; Баранівського району, а також своїх земляків розшукує Марія Гузовська (20a) Altmstedt 127, Kr. Alfeld (Leine). 269-1

— Рідних, інж. Євгена Жлудкіна, Юрка Сильченка, Ольгу Шварцеву-Лемпке шукає Ігор Гай-Гаєвський. München-Laim, Schedelstraße 1/III. 268-3

— Тіточну сестру Юлію Швець — село Ладко, пов. Добромилів, — шукає Шатинський Василь. — Halendorf, Lager 25 (DP.), über Braunschweig. 266-1

— Сина Олега Ковальського, нар. 14. 5. 25, шукає мати Розалія. Ковальська Шахнович. Ансбах, Трієсдорфштрасе 22. 265-1

— Родичів Андрія і Соломонію Місан та брата Константина Мельника з Жабча шукає Місан Григорій. Повідомлення слати на адресу: Hryhorij Misan, Hempton Green, Camp Nr. 82, Fakenham, Norfolk, Great Britain. 277-2

— Бойка Григорія з Чернігівщини шукає брат Іван Барановський. Писати на адресу: Frankfurt a. M., Griesheim, Strooßstraße 33, Baracke 35. 276-1

Просимо помістити у Вашій хвальній газеті цих кілька слів:

Ми, громадяни таборів в Ашаффенбурзі, присутні на святочній Академії, присвяченій 30 річниці проголошення IV Універсалу Української Центральної Ради, яку було влаштовано місцевим ОПУЕ дня 22 січня, примушені публічно за-протестувати проти виголошеної о. деканом П. Хрущем промови.

Промовець допустився нечуваного для свята плямування державних актів Центральної Ради та її складу, вживаючи для того неприпустимих кваліфікацій та тенденційного викривлення фактів, чим зне-

важив дороге серцю кожного українця Свято Української Державності та пам'ять творців IV Універсалу.

В нашому суспільному житті чимало траплялося прикрий фактів, але не бувало ще того нечуваного і глибоко обурюючого зневаження Свята Державності, якого допустився прелегент.

Вважаємо неможливим, щоб цей факт залишився без відгуку і належної оцінки з боку громадянства та складаємо цим шляхом свій рішучий протест.

(Підписи 50 таборян)

Ашаффенбург, дня 26. 1. 1948 р.

Лютий — місяць збірок на допомогу українському студентству (КоДУС) і на „Український Науковий Фонд“

Надходить новий літній семестр у високих школах і знову тисячі нашого високошкільного студентства потребуватимуть моральної й матеріальної підтримки. Число студентів з кожним семестром зростає, але й „Комісія Допомоги Українському Студентству“, що опікується нашою молоддю на еміграції, мусить при допомозі нашого жертвенного громадянства докласти всіх зусиль, щоб нашому студентству забезпечити змогу продовжувати й кінчати студії.

З тією метою „Комісія“ за згодою „Центрального Представництва Української Еміграції“ (повідомлення з 24-ого січня ц. р.) та в порозумінні з нашими центральними установами й студентськими

організаціями переводитиме в часі від 8-го до 29-го лютого надзвичайну посилену збірку акцію в користь українському студентству й на „Український Науковий Фонд“ при ЦПУЕ. Збірки відбуватимуться, як досі, на окремі друковані збіркові листи нумеровані й підписані головою ЦПУЕ й головою КоДУС-у.

З огляду на те, що „Комісія“ підтримує стипендіями й допomoгами понад 500 українських студентів і підпомагає студентські гуртожитки, харчівні та інші подібні установи, треба сподіватися, що наше громадянство й тим разом не позкаліє труду й кошту й відповідними жертвами підтримає наше студентство й наші високі школи.

Оголошення

Центральна Переселенська Управа, за допомогою д-ра Смука Романа, намагається уможливити виїзд тим, що мають дозвіл на одержання візи до Аргентини.

У зв'язку з оголошенням в пресі, багатьох людей надіслало копії списків до канцелярії д-ра Смука. Але їх опрацьовує не канцелярія д-ра Смука, а Центральна Переселенська Управа. Для того зацікавлених закликаємо, для полегшення їх дозволів на виїзд до Аргентини, подавати списки дозволів на адресу:

Umsiedlungsbüro für Ukrainer München, Dachauerstr. 9/II

з такими даними:

1. Ім'я і прізвище,
2. число їхньої збірної листи (фотокопії),
3. Точна адреса,
4. Чи є ДП і число ДП картки.

Центральна Переселенська Управа.

Пошуку рідних та знайомих із села Максимівки Семинченка Власа, Приходька Панька, Пилипенка Ілька, Ткаченка Івана і Булигу Федора: зголошиться на адресу „Українські Вісті“ для С. П.

До всіх передплатників „Українських Вістей“

Ще раз нагадуємо, що часопис видаємо новим передплатникам лише з 1-го числа відповідного місяця. Тому належну суму, з зазначенням точної адреси, треба надсилати не пізніше 25-го числа попереднього місяця, маючи на увазі доставати часопис з 1-го числа нового місяця. Адресу писати обов'язково розбірно і ясно.

Адміністрація.

Від Адміністрації

Часопис „Українські Вісті“ виходить двічі на тиждень у середу і суботу. Приймається передплату:

На 1 місяць — 8 НМ

„ 3 „ — 24 НМ

Ціна окремого числа 1 НМ.

ДО ІНШИХ КРАЇН:

На 1 місяць — 10 НМ

„ 3 „ — 30 НМ.

Нових передплатників (Американської і Англійської зон) ласкаво просимо замовляти „Укр. Вісті“ через місцеву німецьку пошту або листом. Передплату належить вносити заздалегідь, бо нові передплатники одержуватимуть газету лише з 1-го числа наступного місяця.

Організуйте групову передплату та зголошуйтесь для колективного. — Колективним зніжкам 20%. — У справах передплати, одержування часопису, зміни адреси тощо — звертатися лише і особисто до Адміністрації.

Administration „Ukrainische Wisti“ Neu-Ulm, Ludwigstr. 10.

Видавничу Спілка „УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ“ РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.

Головний редактор Ів. БАГРЯНИЙ.

Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи, а з приводу невмішених дописів листуватись лише в особливих випадках. — Дописи і листи в справах редакційних адресувати не окремим редакторам, а Редакції:

Redaktion „Ukrainische Wisti“ Neu-Ulm, Ludwigstraße 10.

Редактори приймають особисто в українському таборі Н. Ульму — Блок „А“ від 8—12 год. щоденно, крім суботи.

Authorized by European Command Civil Affairs Division APO 757 — AG 383.7 — GEC-AGO — 14. July 1947

Druck: Ukrainische Zeitung, Neu-Ulm, Ludwigstraße 10.

Українська Економічна Висока Школа в Мюнхені оголошує

запис слухачів

на I, II, III, IV, V, VI. семестри. Дійсними слухачами можуть бути лише особи з закінченою середньою освітою (матурою). На II, III, IV, V, VI семестр треба подати, крім матурального свідоцтва, ще й докази про закінчення відповідних семестрів в інших рівнозначних високих школах.

Записне становить 10.— RM, а навчання 200.— RM за семестр.

Прохання про запис на той чи інший семестр треба подати на адресу Ukrainische Wirtschafts-Hochschule, München 8, Flurstr. 1/1. Вклади почалися дня 2 січня, 1948 р.

Канцелярія Української Економічної Високої Школи в Мюнхені.

Вже вийшов з друку в новому накладі (в невеликій кількості)

КОБЗАР

повне видання в 4-х томах — 724 сторінки, з 4-ма портретами Т. Г. Шевченка. Ціна 36 НМ. Для кіосків і колекцій зніжка 20% (при замовленнях понад 25 прим.). Портрет Т. Г. Шевченка (31×43 см) двокольоровий, ціна 6 НМ. Хата на Полтавині (23×32 см) 6-кольорова картина, ціна 5 НМ. — При замовленнях портретів і картин понад 25 прим. зніжка 40%.

Замовлення слати:

W. MURAWSKYJ - (22a) SOLINGEN - POSTFACH 661